

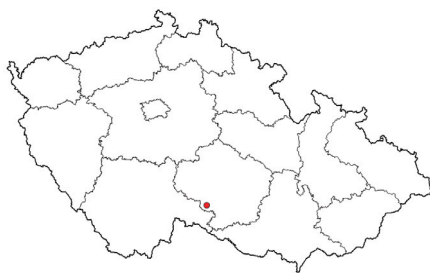
Revitalizace v povodí Telečského potoka

ZLEPŠENÍ
STRUKTURY
VODNÍHO TOKU

Obnova tůní, zadržení povodní, hospodaření s vodou v krajině, obnova meandrujícího koryta, biologická rozmanitost, výsadba původních druhů dřevin

Kraj Vysočina je pramennou oblastí, významnou nejen pro Českou republiku, ale i pro celou střední Evropu. Krajem prochází evropské rozvodí – jedna část zdejších pramenů je odváděna do Severního moře, druhá do moře Středozemního. Zmíněný tok a jeho niva se staly hlavní částí lokálního biokoridoru, který nyní propojuje dvě lokální biocentra, přírodní rezervaci Luh u Telče a historický Zámecký park. Je zároveň i protipovodňovou ochranou pro park i historickou část města, která je městskou památkou UNESCO.

Oblast

Povodí a země: Morava, Česká republika

Dotčené území: kraj Vysočina, okres Jihlava, k.ú. Telč- lokalita „U kaštanky“ a PR Luh u Telče

Jméno vodního toku: Telečský potok

Hydrologické pořadí toků: 4-14-01-008

Indikativní ukazatelé zatížení a dopadů (RSV): nedostatky ve struktuře toku, zatížení živinami, rychlý odtok vody

Ochranný status: PR Luh u Telče, celé území je součástí Územního systému ekologické stability (tzv. ÚSES), lokální biokoridor a lokální biocentrum

Výchozí stav

(1) Staré zregulované koryto Telečského potoka.

(2) Stejně místo po revitalizaci. Dřeviny byly ponechány za komunikací je vidět zámecký park.

Zatravněná, pravidelně kosená niva drobného vodního toku byla v osmdesátých letech minulého století zmeliorována, koryto toku napříměno a zahloubeno. Do koryta ústily trubky staré meliorační drenáže, místy již nefunkční. Rybník v PR Luh u Telče měl poškozenou hráz.

Cíle

- ✓ zvýšení množství akumulované vody a zpomalení odtoku z povodí
- ✓ zlepšení malého vodního oběhu a zpomalení toku látek ve vodním prostředí
- ✓ oteplení vody a její lepší čištění kořeny rostlin v litorálním pásnu, zejména od sloučenin fosforu a dusíku

Opatření

Obnovené meandrující koryto je položeno výše v terénu, aby při zvýšeném průtoku bylo umožněno rozlévání vody do okolní nivy. Na zasypání zahloubeného koryta byla použita zemina odtěžená při tvorbě tůní. Úseky koryta s vyšším sklonem byly zpevněny polními kameny. Bylo vytvořeno celkem devět tůní, jak průtočných, tak i neprůtočných, napájených spodní vodou nebo vyústěním melioračních drenáží. Hloubka tůní kolísá mezi 0,7 – 1,5 m. Vznikly tak pestré a různorodé podmínky včetně v zimě nepromrzajících prostor vhodných pro přezimování organismů. V prostoru přírodní rezervace Luh u Telče vznikla tůň o rozměrech 20 x 15 m. S ohledem na ochranu území nebyla tůň hloubena ani nebyly káceny dřeviny. Hráz bývalého rybníka byla opatřena jednoduchým dřevěným stavidlem.

Podél nového koryta i v okolí tůní byly vysázeny původní druhy dřevin a keřů tak, aby nebyly narušeny dominantní linie dvou chráněných stromořadí v blízkosti, dvouřadé aleje Lipky a stromořadí Kaštanka. Stávající porosty náletových vrb a olší byly co nejvíce zachovány.

Revitalizace v povodí Telečského potoka

Aktéři/ postup

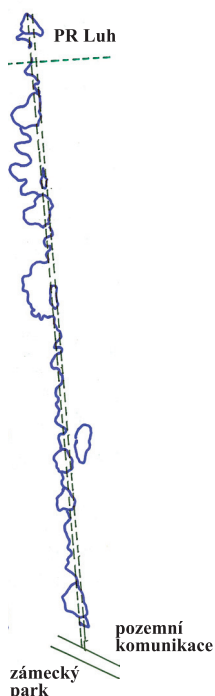
Investorem stavby bylo město Telč, kterému patří také většina pozemků. K financování stavby bylo použito dotace z Programu revitalizace říčních systémů.

Práce byly provedeny v březnu a dubnu 2007.

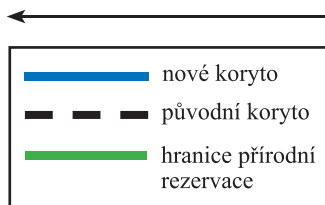
Výsledky/ hodnocení

Prodloužena byla délka toku i celkové množství akumulované vody v celém zrevitalizovaném prostoru. Na ploše je nyní 300x více vody, než pojalo staré technické koryto o délce necelých 700 m. Stejné množství vody je navázáno v půdě vzniklých mokřadů. V době jarního tání nebo po vydatnějších srážkách se voda rozlévá po celé ploše louky.

V tůňích i v korytě potoka vznikla místa s různými rychlostmi proudící vody. Voda protéká loukou pomaleji, lépe se prohřívá. Vznikly biotopy pro větší množství vodních a mokřadních organismů (mikroorganismy, rostliny, živočichové). Hlubší místa umožňují živočichům přezimování. Stromy, keře a litorální porosty jsou prostorem pro hnízdění ptáků.

(3) Na necelých 700 m délky je nyní 300x více vody než v původním korytě, stejné množství vody je vázáno v půdě.

(4) V novém korytě vznikla místa s různou hloubkou a různou rychlostí proudění vody.

Kontakty

AOPK ČR, středisko Havlíčkův Brod,

Husova 2115

580 01 Havlíčkův Brod

Ing. Bohumila Jermlová

bohumila.jermlova@nature.cz

569 408 266

MěÚ Telč, odbor Ochrany životního prostředí

Na sádkách 453

588 56 Telč

Ing. Zdeněk Posád

zdenek.posad@telc-etc.cz

567 112 493

Literatura/ Odkazy

Zdeněk Hejtman (2006): Revitalizace – protipovodňové opatření „U Kaštanky“ a „Luh u Telče“ v k.ú. Telč. Dokumentace pro územní řízení a stavební povolení.

Zdroje obrázků: Archiv AOPK (1), Jan Vojtek (2),(4), Zdeněk Hejtman(3) z „Revitalizace –protipovodňového opatření „U Kaštanky“ a Luh u Telče. Výkresová část“

Redakce: Jana Vitnerová, Bohumila Jermlová, Kateřina Hryzáková

Stav: červen 2010

Bundesministerium
für Umwelt, Naturschutz
und Reaktorsicherheit

Arnika
Program Ochrana přírody
Ing. Jana Vitnerová
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
Tel/fax: 222 781 471, 222 782 808
E-mail: priroda@arnika.org
www: priroda.arnika.org

Projekt „Best practice“ příklady z Německa a České republiky“ je financován Spolkovým ministerstvem životního prostředí a Spolkovým úřadem pro životní prostředí. Tyto instituce nenesou žádnou zodpovědnost za správnost a úplnost údajů ani případné narušení práv třetích osob. Názory vyjádřené v textu nemusí odpovídat názorům těchto institucí.

GRÜNE LIGA e.V.
Bundeskontaktstelle Wasser
Prenzlauer Allee 230
10405 Berlin
Tel.: +49 30 4433 91 -44 Fax: -33
E-Mail: wasser@grueneliga.de
Internet: http://www.wrrl-info.de